

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
 Fél évre — — — 4 „ | Egyes szám ára — — — 16 fill.
 Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A hadiállapotok és a falusi jegyzők.

Irta: id. Szánthó Karoly lemhényi körjegyző.

A tizenkilenc hónap óta tartó óriási méretű világháború ideje alatt a községi közigazgatás szervezetének „Előjáróság” köpenybe burkolt falusi jegyzők munkásságuk, nélkülözhetlenségük, használhatóságuk és mellőzhetetlen hivatásuknak komolyságáról csak azok nem győződtek meg, akiket e szomorú idők lefolyása még csak távolról sem érdekelt. Most már a legfelsőbb hatóságnak a legalsóig el kellett ismernie, hogy falusi jegyzők nélkül az állami adminisztráció kerekai sok helyen megállottak volna. Tehát nem a tételes törvényekben lefektetett szervezeti közegek (Előjáróság), hanem kizárólag azok a falusi jegyzők végezték és végzik a hadiállapot ideje alatt a legnehezebb és legfontosabb munkát, akik a tételes törvények és jogszabályok szerint legutolsó közegei a községi szervezetnek.

A mozgósítást és a hadiállapotok ideje alatt megtartott rendkívüli bemutató- és utószemlék összes anyagát a falusi jegyzők gyűjtötték és állították össze, még pedig sokszor oly rövid idő alatt, hogy a kiadott rendeletek és a végrehajtási határidő között alig volt 5—6 nap, de mindezek dacára a munkálatok — emberfeletti munkásság kifejtésével — majdnem mindenütt elismeréssel találkoztak a katonáéknál is.

Nincsen szándékunkban, hogy más hatósági szervek munkájával foglalkozunk, vagy azt bírálgassuk, de annyit az igazság érdekében „express is verbis” le kell szögezzünk, hogy a népoktatás és a justícia a hadiállapotok idejében a legkényelmesebben végezheti feladatát.

A reánk nézve eddig dicső, de azért terhes hadiállapotok folyama alatt a hadisegélyezések adtak a falusi jegyzőknek nehéz feladatokat, amelyeknek igazságos megoldására vállalkozni is a legnagyobb merészségnek tartjuk.

Igaz, hogy a segélyezendő összeírásában a segély mérvének megállapítására nézve a főszolgabíró döntésénél az előjárósági vélemény az irányadó, de mert az előjárósági szervezeti tagok az elméleti és a közügyek iránti érzékük hiányában s főleg a községi lakossággal való patriarkális viszonyból fogva — a legtöbb helyen — a segélyezendő kérés, vagyoni és egyéb viszonyai pontos és lelkiismeretes megállapításában a falusi jegyzőnek vajmi kevés, vagy éppen semmiféle szolgálatot sem tettek; sőt akárhányszor a valódi tényállás kiderítésére irányuló törekvések meghiusítására hajlottak, a községek legtöbbszörében a falusi jegyzőkre háromlottak mindazon teendőik megoldása, melyek a miniszterium által kiadott szabályokban az „Előjáróság” gyűjtő fogalma alá eső szervezet hatáskörébe tartoznak.

A hadisegélyezési ügyekben kiadott 100,000 és 130,000 számú belügyminiszteri szabályok végrehajthatók ott lent, a nagy alföldi közsé-

gekben, ahol az előjárósági szervezeti közegekben megvannak mindazon garanciák, amelyek a kibocsátott rendeletek végrehajtásához szükségesek. De nálunk — s általában a felvidéki megyékben — csak szórványosan találhatunk oly „Előjárósági” szervezetet, ahol az előjáróság hatáskörébe utalt feladatok a törvényes jogszabályok szerint előírt módon nyerhetnének megoldást, hanem minden az „Előjáróság” körébe utalt munka, kizárólag a falusi jegyző vállaira nehezedik.

Harminc esztendeje, hogy a II-ik községi törvény megszületett s odafent, a miniszteriumokban még ma sem látják azt a nagy úrt, amely a községi közigazgatási gyakorlati élet és a tételes törvények s jogszabályok között létezik.

A hadisegélyek méltányos és igazságos megállapításáról beszélni, csak az ábrándok világába való. Hiszen a fennebb jelzett állapotok mellett — s különösen a helyi viszonyokkal még alig ismeretes falusi jegyzőnek — lehetetlenség oly adatokat gyűjteni, amelyek a segélyezendő kereseti, anyagi és családi viszonyára nézve megbízhatók volnának.

A segélyezendő összeírásai kimutatásaiban a főszolgabírók részére nyitott 11-ik rovat arra van szánva, hogy ott az illető főszolgabíró döntse el a segély mérvének nagyságát, vagy pedig annak megtagadását. No hát ez már csakugyan teljes lehetetlenség. Lehetetlenség azért, mert a főszolgabírók egy évben alig fordulnak meg egy községben 5—6-szor s akkor is a község házában, vagy a jegyzői irodákban.

Tehát ily körülmények között alkalma sincs a szegényebb sorsu néppel megismerkedni s így nagyon természetes, hogy „vetőjünk” kizárólag csak a jóhiszeműségre kell támaszkodniok, vagy pedig a községekből kell felhívniok egy-két bizalmasabb emberüket s ezeknek információja szerint eljárni, akik pedig rendesen aként nyilatkoznak, amiként az illető segélyezendő családjával az összeköttetés érte, vagyis ellenszenv mérve sugalja...

A hadisegélyezések helyes és igazságos megállapítását egy független állású 3 tagú járási bizottságra kellett volna bízni éppen úgy, mint a követválasztásra jogosultak összeírásánál történik, mely bizottság a helyszínén a marha törzskönyvek, hasznos háziállatok összeírásából, a kataszteri birtokívek segélyével s a felektől beveendő adóssági iratokból, valamint a segélyezendő családjában levő családtagok számáról, munkaképességéről, munkaképtelenségéről, betegségről s egyéb a család létfenntartásának megállapítására döntő befolyást gyakorló körülményekről — az egész előjáróság bevonásával — szerzett közvetlen tapasztalok mérlegelésével kellett volna a segélyek jogosságát és a segély összeg mennyiségét megállapítani s minden segélyezési ügyben felmerült kérés vagy panasz elintézését ezen bizottság hatáskörébe utalni, amely bizottság havonként megtartandó ülésében a beérkező panaszokat elintézte volna.

A mostani segélyezési ügyekben halom-

számra beadott kérések a vándorlás útjain bolyongnak s végleges elintézésük 2—3 hónapot is igényelnek, mert a honvédelmi és belügyminiszterekhez beadott kérések a főispán, alispán, főszolgabíró útján újra visszasétálnak a falusi jegyzőhöz „igazolól, felvilágosító, tüzetes jelentéstétel végett”. Tehát oda, ahonnan a kérelem alapforrása keletkezett. Hasonló sorsban részesülnek a főispán, alispán, pénzügyigazgatóság és főszolgabíróhoz beadott kérések is, amelyek céltalanul megtesznek egy nagy körutat s előidéznak egy rengeteg mennyiségű „átfutó” kezelést anélkül, hogy érdemileg eljárást nyertek volna, mert míg a falusi jegyző nem ad felvilágosítást (ha tud), addig a hatóságok tehetetlenül állanak, migha az ily természetű ügyek a járási bizottság hatáskörében volnának, a segélyezési ügyek gyorsabb, igazságosabb, méltányosabb megoldást és főleg a népre nézve megnyugtatóbb hatást gyakorolnának, mint a mai állapot, ahol mindenben, úgy „lent”, mint „fent” egyedül azt a falusi jegyzőt teszik felelőssé, akinek még annyi joga sincsen, hogy önállólag egy mezőgazdasági cselédkönyvet kiállithasson.

A közigazgatási bizottság ülése.

Folyó hó 10-én délelőtt ülésezett vármegyénk közigazgatási bizottsága M. a. r. a. László főispán elnöke alatt. A választott tagok közül Horváth Kamilló dr., Orendi Gyula és Pogány Károly jelentek meg, elmaradásukat kimentették Hajduczy József, Kriskó Bohus, Nemes József dr. és Róth Flóris.

Csulay Lajos h. alispán a közigazgatás általános állapotáról szóló jelentését annak a sajnálatos ténynek kiemelésével kezdi, hogy a vármegye két községében, Lupényban és Lindzsinán a múlt hó folyamán hólyagos himlő lépett föl. Figyelemmel kíséri e veszélyes bajnak a folyását, gondoskodott a szükséges óvintézkedésekről s távirati úton kérte a belügyminiszter engedélyét a felnőttek újraoltásának elrendelésére. A miniszter leirata alapján sürgős megfontolás tárgyává teszi, hogy a törvhat. közgyűlés hozzájárulásának utólagos kikérése mellett az újraoltást már most elrendelje.

Bejelenti, hogy a közalkalmazottak részére engedélyezett haborus államsegélyt már kiutalta. A vármegyeyei és községi alkalmazottak, körorvosok, kórházi alkalmazottak, utiszemélyzet és erdőőrök ezen a címen 10 hónapi részletben 144.877 K 33 fill. kapnak.

Részletes jelentést tesz a vármegyeyei gabona- és lisztellátás állapotáról. Reális alapon nyugvó, adatokkal támogatott alapos felvilágosításából tudomást szerzett a bizottság arról, hogy buza, árpa, rozs és lisztből akkora készlet áll a vármegye közönségének rendelkezésére, amely 288—300 waggonyi pótlással a legközelebbi aratásig fedezni fogja a lakosság szükségletét. Ennek a pótlásnak 5 hónapon át leendő arányos részletben való kiutalása iránt tárgyalásokat folytatott az illetékes tényezőkkel s reménye van arra, hogy a kérdést nagyobb

fennakadás nélkül megoldhatja. Nagyobb a szükséglet a tengerinél, miután a vármegye kb. 200 ezer lakosának képezi ez a fő táplálékát. Ennek a 8—9 waggonyi szükségletnek biztosítására körültekintő intézkedésekkel törekszik. Tárgyalásokat folytat miniszteri rendelkezés következtében a kolozsvári miniszt. kirendeltséggel s ez a szükséglet egy részének fedezését kilátásba is helyezte. Ezenkívül még az elmúlt évben létrejött kötés alapján az Alkalmi társaság 8 hetenként mintegy 30 waggon tengerit szállít Romániából. Tervbe van véve még magánvállalkozás részéről a Szurduk felé egy iparvasut lefektetése, mely a romániai tengeri beszállítását van hivatva megkönnyíteni. A h. alispán gondoskodott már arról, hogy ezen vállalkozás révén a közönség szükségletének kielégítése a lehető előnyösséggel biztosítható. Mara László főispán közbenjárására sikerült megállapodnia a Haditermék Részvénytársasággal, hogy ez az ellátás biztosítása elé akadályokat gördíteni nem fog. Ha a közönség a köteles takarékosága betartásával támogatására lesz, a közellátás ezen kérdéseiben a fennakadás kikerülhető lesz.

A vármegyei pótadók helyszini lezárolását, mint már jelentette, megejtette. A beérkezett kimutatások alapján a bizottság elé tárhatja a végleges eredményt, mely szerint az összes vármegyei pótadóknak az 1914. évi 498.041 K-val szemben az elmúlt évben 885.435 K folyt be, vagyis 387.394 K-val több mint előzőleg. Ez az összeg magában foglalja az 1915. évi előirást teljesen, valamint az 1914. évi hátraléknak egy részét. Az örvendetes eredmény dacára, mely a közönség fizetőképességén kívül a végrehajtó községi tisztviselők dicséretes buzgalmanak köszönhető, még tekintélyes hátralék áll fenn, melynek behajtására teljes erővel törekszik.

A bizottság a főispán hozzászólása után az alispáni jelentést megnyugvással veszi tudomásul.

Misinszky Vilmos főjegyző bemutatja a közigazgatás állapotáról beérkezett szokásos félévi jelentéseket, melyek közül Mahler főmérnök jelentésére elhatározza a bizottság, hogy felír a kormányhoz a munkaerő és építési anyaghiány lehető elenyészítése és a tulajtott munkabérek szabályozása végett.

A főjegyző referációjára egy községi tisztviselőt bünvádi eljárás következtében állásától felfüggesztett, egy másikat pedig jogerős büntető bírói ítélet alapján állásától elmozdított a kig. bizottság.

Petkó Valér h. pénzügyigazgató bejelenti, hogy az elmúlt hóban egyenes adóban 156.199 K-val, illetékben 20.837 K-val, dohányban 36.456 K-val több és szeszadóban 63.158 K-val, hadmentességi díjban 4587 K-val, bor- és huszfogyasztási adóban 4377 K-val kevesebb folyt be, mint az előző év ugyanazon hónapjában.

Benkő András kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy a miniszter a piskitelepi áll. el. iskolához Fejér Simon Irén, a dobraihoz pedig Kobiálka Gabriella, okl. tanítónőket nevezte ki.

Apáthy Árpád dr. vm. t. főügyész kérdést intéz a tanfelügyelőhöz a brádi magánpolgári leányiskola államsegélyének megszüntetése ügyében, melyet a sajtó is szóvált. Azzal a fontos szereppel szemben, melyet az iskola betöltött, minden lehető el kell követni, hogy az iskola megszüntetése elkerültesse. Indítványára a bizottság a tanfelügyelő felvilágosításainak meghallgatása után utasította a tanfelügyelőt, hogy az ügyet tegye különös gondoskodás tárgyává s az érdekeltek be-

vonásával beható tárgyalásokat kezdjen az iskola megmentése érdekében.

Mahler Ignác kir. főmérnök jelentése szerint az állami és törvhat. utak állapota általában jó volt. Forgalmi akadályok nem merültek föl s a szurduki szorosban a kocsiközlekedés is megindult már. Az utak fedanyaga hadbavonulás, igás munkaerő hiánya miatt nincs biztosítva. Az eddigi vállalkozók a szállításról lemondottak s azért új szállítókról kell gondoskodni, amit megnehezít az árák óriási fölhajtása. Ismerteti a keresk. miniszter leiratát, mely szerint a piski—petrozsényi vonalon kért vonatszaporítást a hadiállapottal összefüggő okok miatt megadni lehetetlen. Ezzel kapcsolatban javasolja a főmérnök, hogy miután időközben tudomásra jutott az a terv, mely szerint a gyors és személyvonati közlekedést korlátozzák és több vonatot ideiglenesen beszüntetnek, kérje a bizottság az aradi üzletvezetőséget, hogy miután a vármegyének a Marostól délre fekvő nagyobbik része igen élénk és fontos vasuti forgalmi összeköttetésben áll a megye székhelyével, úgy intézkedjék, hogy a Piski—Petrozsény között közlekedő összes vonatok Dévával kerüljenek közvetlen összeköttetésbe. A bizottság így határoz.

Mailánd Henrik dr. tb. főorvos a közegészségügy állapotáról kedvezőtlen jelentést tesz. Igaz ugyan, hogy a petrozsényi difteritisz járvány csökkenőben van, de ezzel szemben január 2-án Lindzsínán, január 29-én pedig Lupényben föllépett a hólyagos himlő. Az első helyen 19 esetből 6 haláleset volt. Az utóbbiban nagyobb mérvű a járvány, mert 10 nap alatt 29-re emelkedett a megbetegülések száma 3 halálzással. Mindkét helyen megtörténtek a legszélesebb óvintézkedések; ezek közül célszerűnek mutatkozik a felnőttek kötelező újraoltása, melyet Lupényben a koks és szénművek alkalmazottain és azok hozzátartozóin, miután hadicélokra dolgoznak, hadi érdekből belügyminiszteri rendeletre meg is kezdték. Lindzsínára vonatkozólag tett sürgőnyi előterjesztésre a belügyminiszter a közgyűlés beleegyezésének kikérését kívánja. Az óvintézkedések alapján reméli, hogy sikerül elfojtani a járványt, melyet véleménye szerint a szabadságolt katonák hurcoltak be, miután a megyében 20 év óta nem volt hólyagos himlő.

Pogány Károly a széthurcolás veszedelmére tekintettel kéri, hogy a bizottság hívja fel az alispánt a fertőzött községek összklakosága újraoltásának azonnali elrendelésére s az alispán az intézkedéshez kérje ki a törvh. közgyűlés utólagos hozzájárulását. Így határoznak.

Mahler Ignác felhívja a bizottság figyelmét a városok és községek jéggel való ellátásának igen fontos kérdésére, miután az enyhe időjárás következtében alig van jég, ami a mai viszonyok között s különösen városok közönsége érdekében le nem kicsinyelhető baj. Csulay Lajos h. alispán és Ziegler Gyula főállatorvos hozzászólása után megbizta a bizottság az alispánt, hogy főleg Déva városában egy műjéggyár felállítása iránt kezdjen sürgős tárgyalásokat.

Kiss Dénes dr. kir. ügyész bejelenti, hogy a bizottság fölterjesztésére az igazságügyminiszter újból megengedte a raboknak favágási célokra a foházon kívüli fölhasználását.

Ziegler Gyula törvh. főállatorvos örömmel hozza a bizottság tudomására, hogy sikerült végre a juhmetelykór ellen gyógyszerrel fölitalni, melynek fölhasználásával a megyében előforduló jelentékeny juhelhullásnak is elejét vehetni.

Szilassy István, kir. gazdasági felügyelő a tavaszi vetőmag ellenőrző bizottság működésének eredményéről tesz jelentést. Miután igen kis mértékben történt csak rendelés, az ellenőrző bizottság a főispán-elnök javaslatára úgy határozott, hogy megkeresi a Gazdasági-egyletet, hogy kölcsön útján szerezzen be vetőmagkészletet, melyből a későbbi jelentkezők igényei is kielégíthetők lesznek.

Mit hajtott a sörgyárak ujabbi áremelése a szászvárosi vendéglősöknek?!

A kőbányai sörgyárak a háboru alatt immár harmadszor emelték a sör árát. A legujabbi áremelés hektoliterenként 8 K volt, vagyis 100 literenként 800 fillér. Ezt az áremelést a vendéglősök s más sörkimerő helyek alaposan felhasználták arra, hogy ők is — miért miért nem — egy kis haszonhoz jussanak. Az alábbi kis számvetés szerint ezt bárki is konstatálhatja.

100 liter sör megdrágult 800 fillérrel. 100 liter sörben — habnélkül — van (â 3 deci) 333 pohár. Ezt a 333 pohár sört a szegény gyárosok csak 800 fillérrel drágították, ellenben a vendéglősök poharanként csak 4 fillérrel vagyis 333 pohárnál (1 hektónál) 1332 fillérrel, amiből ha leütjük a karteles gyárak 800 fillérjét, marad a vendéglősök zsebében 100 literenként 532 fillér olyan haszon, amiért semmi ellenértéket sem adtak s amit csupán a gyárak árdrágítása zsebeltet be velők. Miért!!

Az indokolatlan drágítást büntetik, vajjon a vendéglősök részéről mivel van indokolva az a kis haszon, ami literenként 5⁸² fillért tesz ki!? A fogyasztó közönség zsebében ejtett eme ujabbi kettős érvágás gondolkodóba ejthetné az illetékes hatóságokat, amelyek valamelyes megtorló és helyesbítő intézkedések eszközését jogosan alkalmazhatnák.

A vendéglősök s más sör árusítók indokolatlan árdrágítását legjobban mutatja az, hogy a háboru előtt 1 pohár sör 20 fillér volt s ma 30 fillér.

Amíg tehát a sörgyárak a háboru alatt literenként 18 fillérrel emelték a sör árát, addig a vendéglősök 30 fillérrel s így háborus emelés literenként 12 fillért csusztatott a szegény vendéglősök és sörkimerők zsebébe.

Avagy talán a sörfogyasztás apadt meg Szászvároson a háboru alatt!? A szászvárosinál türelmesebb fogyasztó-közönséget — bátran állíthatjuk — nehezen lehetne felfedezni ebben az országban!

LEVELEZÉS.

Tisztelt Szerkesztő Barátom!

Készséggel ismerem el, hogy adósod vagyok. Azt is elismerem, hogy az ugynevezett „nehézkézű” adósok közé tartozom, de ez még nem teszi azt, hogy nincs, nem volna meg bennem a jóra való készség. De egyelőre csak részfizetést teljesíthetek. Ha lehet részletre fürdőzni, mért ne lehetne a tudósítói kötelezettségeket is ilyképpen törleszteni... Ne ijedj meg, nem az algyógyi kolumbácsi legyekről van szó: hernyóról akarok írni.

Két évi utazásom Hátszegre. Május van. Az országutmenti gyümölcsfákat a káposztázó öndék úgy ellepte, hogyha nem terminusra utaztam volna, azt hihettem, hogy hólepte a fákat. Az ottani birtokosokkal szóváltam ezt a lepke inváziót. Azt mondták, ez előtt színt se látták, de a múlt években már a fölünk fen-nebb eső vidéken ugyancsak ily mennyiséget láttak. De le is kopaszodott az esztendőben a kertben minden fa s ime most már hoz-lánk is elérkezett ez a csapás is.

A múlt nyáron már a szászvárosi országutmenti fácskákat lepték meg. Ott a jele s az eredmény első része: rakva van minden fa hernyófészkekkel s ha a gondos kéz nem siet, nemcsak ezek a szép fácskák pusztulnak el, hanem tovább terjed a baj, a csapás a következő vidékekre is.

Algyógyon hernyófészket ezideig még nem láttam. Ma már ez is fokozza nemcsak aggodalmunkat, hanem kiadásunkat is.

A vértetű, avagy a penészgombák különfélesége miatt annyira felszaporodott már a termelő-közönség védekezési költsége, hogy a gyümölcsös telepítési vágy 0 fokra süllyedt.

Légy kegyes, hívd fel a védekezésre utalt hatóság figyelmét, nehogy mulasztás folytán a csapás korábban és vehemesebben sujtson.

Tudom, háboru van. Azt is tudom, hogy most a munkás-kezeknek más dolga akadt. De azt is tudom, hogy nemcsak nekem, de mindenik járó-kelőnek bántja, sérti a szemét, a lelkét az olyan kép, amely ott is háborus szint mutat, ahol a küllellenség még nem tette be a lábát.

Algyógy, 1916. február 17.

Csigy Sándor,
járásai faiskola felügyelő.

NAPI HIREK.

Bánatos szemek.

Bánatos szemek, szomoru arcok
Fénytelen, halvány színt dobva rám:
Bérmerre nézek, bármerre tartok,
Mindegyre sötétebb lesz az árny.
Kialudt fények, kilobbant lángok
Sóhaja gyászalként vesz körül...
Óh, ti kesergő, néma talányok,
Honnan jött gyászotok örökül?

Bánatos szemek, szomoru arcok
Fájdalma elvezet, hol a vész
Fékevesztetten, őrjögve karmolt
Szívébe annak, aki még élt.
Fénye szemeknek azért oly bágyadt
S halvány az arcok egykori pirja:
Sok olyan hőse van a hazának,
Ki örök álmát messze alussza.

Kosztolánszky István.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Varga Ignác dévai főreáliskolai tanárt a szekszárdi főgimnáziumhoz helyezte át saját kérésére és helyébe Valent József nyiregyházi okl. tanárjelöltet mint helyettes tanárt nevezte ki.

— **Esküvő.** Dr. Friedmann József szászvárosi főrabbi f. év március hó 5-én tartja esküvőjét özv. Dr. Weisz Mórné leányával, Weisz Ibolyka urleánynyal Törökszentmiklóson. Gratulálunk!

— **Halálozás.** Scheffer Vilmos ny. m. kir. államvasuti hivatalnok f. hó 10-én, 53 éves korában Vajdahunyadon váratlanul meghalt. Temetése f. hó 11-én ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytban Scheffer Ödön, a „Vajdahunyad“ felelős szerkesztője a fivérével gyászolja.

— **Megyegyülés.** F. hó 25-én Déván a vármegyeház disztermében Hunyadvármegye törvényhatósága rendkívüli közgyűlést tart. A meghívás a 309 pontból álló tárgysorozat már szétküldetett.

— **Köszönetnyilvánítás.** Meglepő, mert ritka ajándékban részesült a Szt.-Ferencrendi zárda főnöke és a róm. kath. hitközség lelkesze egyik t. polgártársunk, Márián János részéről, ki 200 koronát adott a róm. kath. zárdatemplom céljaira, melyért hálás köszönetét fejezi ki a lelkes és hitközség. Isten fizesse meg!

— **Nem szabad a hadifoglyokat gúnyolni!** A magyar királyi belügyminiszterium rendelete folytán figyelmeztetem a város lakosságát, hogy a hadifoglyok a hadijog oltalma alatt állanak s így azokat gúnyolni, sértegetni, becsületsértő kifejezésekkel illetni, avagy bántalmazni a legszigorubb tilos. Figyelmeztetem a közönséget, a munkaadókat és a szülőket, hogy a hadifoglyokkal szemben — bárhol is találkozzanak azokkal — mindennemű sértő magatartástól tartózkodjanak, s ettől gyermekeiket és tanoncikat is tartsák vissza, mert az esetben, ha a hadifoglyok sértegetéseiről tudomást szerzek, a tetteseket, illetve kiskorúaknál a törvényes képviselőiket a törvény teljes szigorával fogom felelősségre vonni. Szászváros, 1916. febr. 10-én. Pap András, h. rkapitány.

— **Halálozás.** Róth Bernát burjánfalvi vendéglős és birtokos f. hó 8-án 68 éves korában elhunyt Déván. Temetése f. hó 10-én d. u. ment végbe nagy részvét mellett.

— **Koncert.** A 71-ik gy.-ezred zenekara f. hó 26-án, szombaton este a „Centrál“-szálló disztermében terített asztalok mellett a rokkant katonák javára hangversenyt rendez. Belépő-jegy ára személyenként 1 korona. A műsor — amint értesültünk — élvezetes estét ígér.

— **Munkában — a rendőrség.** Dévai lapársunk írja: A dévai rendőrség, mint örömmel értesülünk, erélyes kézzel készül rendet teremteni. Az utóbbi időben 59 esetben tartott helyszíni vizsgálatot mindenféle üzlethelyiségben. Ahol hiányokat tapasztalt, rövid határidővel szigorú utasításokat adott ki a szabálytalanságok eltüntetésére. Ahol ez nem vezetett eredményre, ott a legszigorubb megtorlásokkal igyekszik az üzlettulajdonosokat rászorítani a közegészség, élelemrendészet mindenféle követelményeinek betartására. A türehtetlenül elhatalmosodott fauzsora megfékezését is kezébe vette. A legfőbb ideje volt már ennek, mert amit a fauzsorások véghez vittek a dévai piacon, az egyenesen vérlázító volt. A szerdai hetipiacon tejvizsgálatot is tartott. Ott esetben szükségesnek mutatkozott a tej lefoglalása. Az illetők ellen megindult az eljárás. Figyelemmel kísérjük a megkezdett munka folytatását. —

— **Védekezés a vértetű ellen.** A földmívelésügyi miniszter az almatermesztést veszélyeztető vértetű pusztításainak meggátlása szempontjából, tekintettel, hogy az egyes törvényhatóságokban kibocsátott hatósági rendeletek a kártékony veszedelem meggátlására nem elegendők, eme rendeletek hatályon kívül helyezésével rendeletet intézett, mely a veszedelem felismerésére és megállapítására vonatkozóan az egyidejűleg hivatalból megküldött Utmutató rendelkezéseit ajánlja szigorúan betartandónak. Ha ennek segélyével sem volnának képesek a megbízott közegek megállapítani a vértetű jelenlétét, abban az esetben a gyanusnak talált részét az almafának az előljárásságok útján küldjék be közvetlenül a m. kir. rovarügyi állomásnak. (Budapest, II., Intézet-utca 1. sz.) Ha a vértetű jelenléte valamely városban vagy községben megállapított, erről a szokott hivatalos jelentés a minisztériumhoz azonnal megteendő. Végül elrendeli a miniszter, hogy ezen rendeletét a községekben a legelterjedtebb módon közzétegyék és hogy az irtást a leggondosabban foganatosítsák.

— **A népfelkelő kereskedők és iparosok rövid szabadságolása.** A kereskedelmi miniszter a különböző kereskedelmi érdekkép-

viseltekhez leiratot intézett, melyben az erre vonatkozólag tett felterjesztésekre válaszolva értesíti őket, hogy a közös hadügyminiszter jan. 26-án kelt 133186—1510. számú rendelettel felhatalmazta a katonai parancsnokságokat, hogy a kiskereskedő és kisiparos osztályhoz tartozó olyan egyéneknek, akik arconalbeli szolgálatra alkalmatlanok s a mögöttes országrészekben teljesítenek szolgálatot, — amennyiben a katonai tekintetek ezt megengedik — esetről-esetre rövid, 8 napnál rövidebb szabadság engedélyezésével módot adhassanak arra, hogy üzemben vagy üzletükben utána nézhessenek, a legszükségesebb üzleti teendőket (nyersanyag beszerzése, számadások lezárása, hitelügyek stb.) elvégezhesék. Ahol az üzleti viszonyok ezt megindokolják, helye lehet időszakonként ismétlődőleg egy-két napi szabadság engedélyezésének. Ez a rendelet egyelőre csak a cs. és kir. hadsereg, az osztrák cs. kir. honvédség és népfelkelés kötelékébe tartozókra terjed ki. Egyben közli a kereskedelmi miniszter, hogy felkérte a m. kir. honvédelmi minisztert, hogy a fenti kedvezményeket a m. kir. honvédség és népfelkelés állományába tartozókra is terjessze ki.

— **Országos állatösszeírás.** Az ország állatlétszámának számszerű megállapítása végett, a köztenyésztésre szolgáló apaállatok szükséges számának kiderítése és a közös legelők túlterhelésének meggátlása érdekében az 1894. évi XII. törvénycikk 23-ik §-a értelmében a földmívelésügyi miniszter elrendelte az évenként szokásos tavaszi állatösszeírást. Ennek folytán a haszonállatok, nevezetesen a szarvasmarha, ló, szamár, öszvér, sertés, juh és kecske minden községben (törvényhatósági és rendezett tanácsu városban) a folyó évben is a közös legelőkre való kihajtás előtt, de legkésőbb március 15-ig faj, kor és ivar szerint összeírandók. Az összeírás ki fog terjedni a községekhez tartozó puszták, tanyák, majorok, uradalmak, telepek, vagyis az összes külterületek állatállományára s a szállítási forgalomban lévő állomány is számbaveendő. Tájékoztatásul közöljük, hogy ez az állatösszeírás tisztán az állattenyésztéssel foglalkozó gazdaközönség érdekében történik, mert az államnak a tenyészapaállatok beszerzése és a közös legelők gyarapítása s javítása, valamint az állattenyésztés támogatása körüli egyéb intézkedései csak úgy vezethetnek sikerre, ha az állatlétszámról és az állattenyésztés évenkénti fejlődési viszonyairól pontos és megbízható adatok állnak rendelkezésre.

— **Az ásványvizek idejétmúlt vegyelemzése.** Az ásványvizek vegyelemzése az az alap, a mire az orvosok az egyes gyógyjavallatokat előírják. Már pedig kétségtelen (és ezt most a német balneológusok szaklapja bőven ki is fejt,) hogy a talajviz beszívargása folytán a gyógyvizek minősége évről-évre változik. A gyógyforrások tulajdonosai persze ezt gondosan eltitkolják, mert ha a nagyközönség ezen lényeges elváltozásokról tudomást szerez és nem tartja szantírásnak a 15—20 éves vegyelemzéseket, akkor nagyon sok ugynevezett ásványvíz vevőközönsége megcsappanna. A neves orvosok sem ajánlanák betegeknek azt a gyógyvizet, amelyiknek csak a neve az, de összetétele és a hatóanyagok egymáshoz való viszonya alapján tulajdonképp alig különbözik a közönséges víztől. A fogyasztóközönség érdekében jó lenne az ásványvizeinket évről-évre hivatalból vegyelemzettetni, még pedig nem a kutvállalatoktól beküldött mintát, hanem bizalmiférfiak által a helyszínen meritett és lepecsételt vizeket.

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy m. kir. honvédelmi miniszter ur idej 6540/1-1916. szám alatt intézkedett, hogy az ipari vállalatok üzemének akadálytalan fönntartása, valamint a termőföldeknek idejében való megmivelése és a jövő termés betakarításának biztosítása céljából a nyilvántartó-lappal ellátott lovak behívásánál a közgazdasági érdekek a katonai szempontokból megengedhető kereteken belül a lehetőségig figyelembe vétnessenek. Ennélfogva a lóhirtokosok említett célból és indokolt esetekben nyilvántartó-lappal ellátott lovaiknak a behívás alól való időleges felmentését kérhetik. A kérvényeket az illetékes cs. és kir. katonai parancsnoksághoz kell intézni s benyújtani és az előadott kérelem méltányosságát az illetékes előjárásnak hivatali pecsétjével ellátott záradékolásával kell igazolni, a kérvényekhez az eredeti nyilvántartó-lapokat nem kell hozzácsatolni, hanem a kérvényekben a következő adatokat kell feltüntetni: a ló-állítási járást, a nyilvántartó-lap számát, a nyilvántartó-lap kiállításának napját és helyét, továbbá azt, vajjon az illető ló háta, hámoslónak, vagy máhás-állatnak minősített-e. A kérvények a megokolás szempontjából a következő csoportokba foglalhatók: 1. A föld megmiveléséhez és a termés betakarításához feltétlenül szükséges lovak meghagyására vonatkozó kérelmek. 2. Ipari vállalatok és üzemek kérvényei, amelyek: a) hadügyigazgatás részére dolgoznak és a hadszolgálati törvény alapján üzemüknél folytatására vannak kötelezve; b) a hadügyigazgatás részére dolgoznak, de üzemüknek folytatására a hadszolgálati törvény alapján nem lettek kötelezve és c) nem dolgoznak a hadügyigazgatás részére. 3. Városok kérvényei a közlekedés és egyéb elsőrendű közszükségletek biztosítása érdekében feltétlenül szükséges lovak meghagyása iránt. 4. Fuvarozó és szállítási vállalatok kérvényei. Egyéb a fölmentésre vonatkozó tudnivalók a városi tanács kiadóhivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szászváros, 1916. évi február hó 11-én. Andrae s. k., polgármester.

— **Távirda és távbeszélő szolgálat a szászvárosi postahivatalnál** — újabb felterjesztés folyton — újból éjjel és nappal folytonosan fog tartatni, vásár- és ünnepnapokon délután pedig ajánlott és közönséges levelek a távirda-osztálynál feladhatók.

— **Kedvezményes áru keltetőgépek.** A földmivelésügyi kormány a mesterséges keltetés általánosítására felhatalmazást adott a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének 25 Cyphers keltetőgép kedvezményes áron való kiosztására. A kedvezmény abból áll, hogy a gépek árjegyzéki árának 40%-át a földmivelésügyi kormány viseli, 60% pedig az illető kezelőt terheli, amihez még a szállítási költségek járulnak. Részletfizetés ez alkalommal nem engedélyezhető s az ár 60%-a vagy előre beküldendő vagy utánvételeztetik. Miután a tenyésztési évad már közeledik, az egyesület már most felhívja a tenyésztő közönség figyelmét erre a kedvezményre s felkéri az érdeklődőket, hogy legkésőbb február 23-ig sziveskedjenek kérvényeiket benyújtani.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egyesület részére.**

— **Irodista leány kerestetik.** Róna Jenő szászvárosi fényképész irodájába felvétetik egy ügyes leány. Ajánlkozni írásban vagy szóban lehet Róna Jenő fényképésznél Szászváros, Vásár-utca.

— **Hol szokott Ön borotválkozni?!** *Theil Ede fodrász-termében* (Szászváros, Fötér), ahol higienikus, gyors és pontos kiszolgálás van.

Kiadó lakás! Szászvároson, Sörház-utca 11. sz. a. I-ső emeleten 5 szoba, 1 konyha, 1 belépő, pince, 1 mosókonyha, esetleg kert és 1 faskamra kiadó. Értekezhetni: **Schärer Dávid** urral Szászváros, Fötér, (Takarék-pénztári épületben). 217 3-3

Egy jól írni és olvasni tudó fiú nyomdász-tanulónak azonnal felvétetik

a Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaságnál.

Sz. 370/1915. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1913. évi Sp. II. 732 számú végzése következtében dr. Szöllösy János ügyvéd által képviselt Lozsádvidéki Hitelszövetkezet felperesnek 230 K s jár. erejéig 1913. évi október hó 25-én fogatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1280 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, szekerek, borjúk stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1913. évi V. 744/1 számú végzése folytán 230 K tőkekövetelés, ennek 1912. évi február hó 5-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 77 K 12 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagydenken, alperesek lakásán leendő eszközésére 1916. február hó 24-ik napjának déli 12 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1916. évi február hó 9-én.

Gödri Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

228

Sz. 372/1915. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1913. évi Sp. II. 1308 számú végzése következtében dr. Szöllösy János ügyvéd által képviselt Lozsádvidéki Hitelszövetkezet felperesnek 86 K s jár. erejéig 1913. évi október hó 9-én fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 640 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: tehének, szekerek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1913. évi V. 753/3 számú végzése folytán 86 K tőkekövetelés, ennek 1911. évi július hó 8-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 67 K 76 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagydenken, alperesek lakásán leendő eszközésére 1916. évi február hó 24-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1916. évi február hó 9-én.

Gödri Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

229

Sz. 363/1915. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1913. évi Sp. II. 364/2 számú végzése következtében dr. Szöllösy János ügyvéd által képviselt Lozsádvidéki Hitelszövetkezet felperesnek 136 K s jár. erejéig 1913. évi november hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 880 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: széna, tehén, ökör stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1913. évi V. 816/3 számú végzése folytán 156 K tőkekövetelés, ennek 1911. évi május hó 19-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 100 K 58 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagydenken, alperesek lakásán leendő eszközésére 1916. évi február hó 24-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1916. február hó 9-én.

Gödri Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

227

Sz. 30/1916. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1915. évi 4876 számú végzése következtében dr. Szöllösy János ügyvéd által képviselt Szászvárosi Takarékpénztár Rt. felperesnek 3000 K s jár. erejéig 1915. évi szeptember hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 3512 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: motor, cséplőgép, ló, szekér, széna, háziutortok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1915. évi V. 4408 számú végzése folytán 3000 K tőkekövetelés, 5000 K után 1915. évi március hó 22-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 262 K 90 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Szászvároson, alperesek lakásán leendő eszközésére 1916. évi február hó 25-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1916. évi február hó 10-én.

Gödri Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

226

EGYESÜLT MOZGÓK

Szászvároson.

Vasárnap folyó évi február hó 20-án a „KÖZPONTI” szálloda nagytermében két fényes előadást tart cigányzene közreműködésével

THERESE RAQUIN.

Dráma 4 felvonásban. A főszerepet a világhírű német tragika Maria Carmi Vollmöller játssa.

India rejtelméi.

Dráma 1 felvonásban.

A rikkancsleány.

Vigjáték 3 felvonásban. A főszerepet Claize Waldoff, a berlini Metropoltheater tagja játssa.

Háborús aktualitások.

A hosszú műsor miatt kéretik pontosan megjelenni.

Helyárak délután és este: Páholy 6 K, I. hely 1 kor., II. hely 50 fill., III. hely 30 fill. Karzat 30 fill. Számozott helyek!

Jegyek előre válthatók a Lobstein-féle dohánytőzsdében. Előadás kezdete pont d. u. 5 és este 8¹/₄ órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Hirdetések jutányos árban — felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Nincs többé húshiány!

Konzervált

tengeri hal

csont és szálla nélkül, tiszta
színhús, melyből a legizle-
tebb ételek készíthetők, ára
különként 2 K 40 fillér.

Kereskedőknek, nagyobb ve-
vőknek megfelelő engedmény

Szállítja:

Ábrahám Albert

ügynöksége HÁTSZEG. **

206 6-10